

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурс за академична длъжност „доцент” в професионално направление 3.9. Туризъм, научна специалност: „Управление на туризма”

1. Обща информация

Рецензент: проф. д-р Стоян Петков Маринов, катедра „Икономика и организация на туризма“ (ИОТ) в Икономически университет – Варна (ИУ-Варна), област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризъм, научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“.

Настоящата рецензия е изготвена на основание **Заповед №: РД 06-187/28.11.2025** на Ректора на ИУ-Варна за назначаване на Научното жури и **Протокол** от първото заседание на Научното жури за избор на председател и определяне на рецензенти по конкурса от **08.01.2026г.**

Рецензията е изготвена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна (ПРАС).

2. Информация за конкурса

Конкурсът за академична длъжност „доцент” е обявен в Държавен вестник, бр. 90 от 28.10.2025г. в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризъм, научна специалност „Управление на туризма” за нуждите на катедра ИОТ във факултет „Управление“ на ИУ-Варна.

3. Кандидат по конкурса

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат – гл. ас. д-р Красимира Драгомирова Янчева от катедра ИОТ в ИУ-Варна.

Представеният от кандидата комплект материали и документи е в съответствие със ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и ПРАС в ИУ-Варна

Гл. ас. д-р Красимира Янчева изпълнява минималните национални изисквания за академична длъжност „доцент“ в областта на висшето образование, в която е обявен конкурса по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Кандидатът изпълнява допълнителните количествени изисквания на ИУ-Варна по чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ. и отговаря на изискванията в чл. 101 от ПРАС в ИУ-Варна.

4. Дани за кандидата

В периода 1998г.-2003г. Красимира Янчева завършва средно образование в Пета гимназия с преподаване на чужди езици „Йоан Екзарх”

в гр. Варна с първи немски и втори английски език. Висше образование придобива в ИУ-Варна - ОКС „бакалавър“ (04.09.2003г. - 06.2007г.) и ОКС „магистър“ (07.2007г. - 06.2008г.) по специалност „Туризм“. От 02.2009г. - 26.04.2013г. Красимира Янчева е редовен докторант към катедра ИОТ при ИУ- Варна със срок на обучение 3 години, където придобива ОНС „доктор“ в професионално направление 3.9. Туризм, научна специалност „Икономика и управление (Туризм)“ след успешна защита на дисертационен труд на тема „Маркетингова стратегия за развитие на културно-познавателен туризм на основата на българския фолклор“.

В периода 2016г. - 2021г. д-р Янчева е участвала в 10 краткосрочни специализации и обучения по теми: „Професионално оформление на учебна документация, научни публикации и учебна литература“; „Мултимедийни презентации“; Revenue Management; „Ресурси и дейността в платформата MOODLE“; „Дигитални компетенции“; „Правен режим на електронните документи“; „Управление на проекти“ и др.

Професионалната кариера на Красимира Янчева започва като инспектор „Учебна работа“ към катедра ИОТ в ИУ-Варна (2008г.-2009г.). От 2008г. до 2014г. д-р Янчева заема последователно длъжностите „асистент“ (октомври 2009г. – септември 2013г.) и „гл. асистент“ (септември 2013г. – януари 2014г.) в Колеж по туризм - Варна при ИУ-Варна. От Февруари 2015г. и към момента заема длъжността „гл. асистент“ в катедра ИОТ в ИУ-Варна.

Кандидатката владее на отлично ниво немски и английски език и на добро ниво и руски език.

5. Описание на научните трудове

За участие в конкурса гл. ас. д-р Красимира Янчева представя по приложен списък общо **61** публикации. Представените научни трудове включват: **1 самостоятелна монография** – хабилитационен труд; **4 колективни монографии**; **2 студии в съавторство**; **22 научни статии** (10 самостоятелни и 12 в съавторство; 10 на английски език и 4 на руски език); **27 доклада** (13 самостоятелни и 14 в съавторство; 8 на английски език), **3 учебника и едно учебно помагало**, и трите в съавторство.

Статия с номер 15.1. от списъка - Янчева, К., „Българският фолклор като антропогенен ресурс за културно-познавателен туризм“, Изд. Филиал ФГБОУ ВПО "Российский государственный университет туризма и сервиса", Махачкале, октомври 2011, стр. 186-190, повтаря публикация със същото заглавие, посочена с номер 3.3. в списъка с публикации по дисертационния труд и се изключва от рецензиране.

Приетите за рецензиране трудове са 60 на брой с общ обем **1014** печатни страници лично участие на кандидата по видове, показани в таблица 1.

Таблица № 1

Вид и обем на рецензираните публикации

№	Вид на публикациите	Брой	Брой страници	Отн. дял в %
1	Монографии	5	376	37,1
	Студии	2	19	1,9
3	Статии	20	156	15,4
4	Доклади	27	214	21,1
5	Учебници и учебни помагала	4	229	22,6
6	Други публикации	1	20	1,9
	Общо	60	1014	100,0

В структурно отношение по брой страници преобладават монографиите с дял от 37,1%, следвани от учебниците с общ дял от 22,6%.

От всички рецензирани 60 публикации 23 броя (38,3%) са самостоятелни.

За участие в конкурса гл. ас. д-р Красимира Янчева представя **самостоятелен монографичен труд** на тема „Управление на дестинация за МІСЕ туризъм” с обем 194 страници, който не повтаря публикации за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Трудът е обсъден в първично звено- катедра ИОТ, рецензиран е от две хабилитирани лица и е публикуван в специализирано научно издателство «Наука и икономика» (Библ. Проф. Цани Калянджиев ; Кн. 97) през 2024г. Монографията решава съществен научен и научно приложен проблем на високо съвременно равнище относно повишаване на конкурентоспособността на дестинация за МІСЕ туризъм чрез ефективно управление.

Представените от гл. ас. д-р Красимира Янчева публикации са качествени от езикова и стилистична гледна точка. В количествено, структурно и съдържателно отношение напълно отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, както и на чл. 101, т. 3 и чл. 112, ал.2 от ППАС на ИУ-Варна

6. Идентифициране на приносите в научноизследователската работа на кандидата

Съдържанието на публикациите на гл. ас. д-р Красимира Янчева показва, че тя работи основно в три тематични направления: „управление на туризма с акцент върху управлението и маркетинга на туристическата дестинация“, „теория и практика на специализирани видове туризъм“ и „теория и практика на образованието, професионалната подготовка и реализацията на студентите от специалност „Туризм““.

В обобщение **приносите** в публикациите на гл. ас. д-р Красимира Янчева по основни направления са:

Първо, научно-приложни приноси в направлението „*управление на туризма с акцент върху управлението и маркетинга на туристическата дестинация*“, (публикации от списъка с N: 7.1; 11.4; 12.5; 24.10; 27.13; 30.16; 32.18; 67.4)

Значими научно-приложни приноси в направлението се съдържат в хабилитационния монографичен труд на кандидата (*Янчева, К., Управление на дестинация за МІСЕ туризъм, Варна : Наука и икономика, 2024*). В монографията авторката систематизира развитието на МІСЕ туризма. Надгражда дефинициите на понятията „*МІСЕ-туризъм*“, „*туристическа дестинация за МІСЕ-туризъм*“ и синтезира авторска концептуална рамка на управление на туристическата дестинация за МІСЕ-туризъм с представяне на нейната структура и функционални елементи. Характеризирани са условията за развитие и е изследвана конкурентоспособността на МІСЕ-туризма в конкретна дестинация. На тази основа са изведени и проблемите в управлението на МІСЕ туристическите дестинации. Очертани са насоки за тяхното решаване на макро и микроравнище. Формулирани са предложения за постигане на конкурентоспособност на МІСЕ продукта на туристическата дестинация чрез стратегическо позициониране, иновативни маркетингови подходи и мониторинг.

В кореспондиращите с тематиката на хабилитационния труд студии, статии и доклади гл. ас. д-р Красимира Янчева допринася за обогатяване на теоретичната рамка и практиката за планиране на развитието на туристическите дестинации относно систематизирането на визии, цели, стратегии и проекти за развитие на туризма на международно, национално, общинско ниво. (публикации: 7.19., 7.24., 29.15., 30.16., 32.18., 33.19., 34.20., 35.21., 51.15., 55.19., 56.20., 57.21, 59.23., 62.26)

В съавторство д-р Янчева участва в разработването на системен модел за оценка на бранд идентичността на туристическа дестинация България, както и на статистически инструментариум за изследване на влиянието на рекламните кампании за популяризиране на EDEN дестинациите сред туристите. (публикации: 24.10, 32.18)

Второ, научно-приложни приноси в направлението „*теория и практика на специализирани видове туризъм*“ (публикации от списъка с N: 15.1; 16.2; 17.3; 18.4; 19.5; 21.7; 26.12; 33.19; 38.2; 40.4; 43.7; 44.8; 64.1).

В трудовете си д-р Янчева надгражда теоретичните постановки в областта на съвременните видове туризъм, в частност: културния, сватбения, фестивалния, фолклорния, младежкия туризъм, здравния туризъм и МІСЕ туризма.

Авторката има значими постижения за дефиниране на ролята на фолклора като ключов културно-познавателен ресурс с потенциал при

създаването на автентичен, уникален, конкурентоспособен продукт с висока добавена стойност. Предложени са теоретичните концепции и практически насоки за интегрирането на българския фолклор (фолклорни области, обредност, традиции, бит, ритуали и др.) в туризма, конкретно в културния туризъм и приложението му в туристическата анимация. (публикации: 15.1., 38.2., 40.4., 45.9.)

Трето, научно-приложни приноси в направлението *„теория и практика на образованието, професионалната подготовка и реализацията на студентите от специалност „Туризъм“*. (публикации от списъка с N: 8.1; 9.2; 10.3; 13.6; 28.14; 31.17; 37.1; 58.22; 60.24; 61.25).

В трудовете с участието на д-р Янчева е интегрирана теорията и практиката на обучението и формирането на компетентни и конкурентоспособни туристически кадри. Авторката участва в написването на историята и развитието на науката за туризма в България, на специалност „Туризъм“ и на катедра „Икономика и организация на туризма“ при ИУ-Варна. Изследвани са значението, възможностите и проблемите на извън-аудиторното обучение на студентите във висшите училища по туризъм в България (в частност в специалност „Туризъм“ при ИУ-Варна). Очертани са приоритетите и спецификите на прилагането на извън-аудиторното обучение във връзка с успешната професионална реализация на обучаваните кадри. Систематизирана е методологията на организацията и реда за провеждане на производствения стаж в катедра ИОТ при ИУ-Варна, както и методологията на изследването за анализ и оценка на провеждане на практическото обучение в катедрата. Постигнати са съществени резултати от проучване на предизвикателствата и перспективите пред реализацията на кадрите в туризма в България.

Д-р Янчева представя доказателства за 14 цитирания на 11 нейни публикации. Има установени 6 цитирания в световноизвестните бази данни с научна информация: 5 в Scopus, 1 в Web of Science; 8 – в монографии и колективни томове с научно рецензиране във вторични бази данни.

7. Участие в научни проекти и научни форуми.

В периода 2014г.-2015г. д-р Красимира Янчева е участвала като експерт в 14 научно-изследователски и приложни проекта, от които 5 международни, 4 университетски проекта за научно-изследователска дейност и 5 приложни проекта за обучение и студентски практики. Била е ръководител и експерт в международен проект: „Digital Employer Engagement and Learning for Hospitality and Tourism under Pandemic“, DEELforHOST, с постигнат резултат- разработена иновативна платформа за дигитално трансформиране и подобряване на дейностите за взаимодействие между работодателите и висшите училища в областта на туризма.

Д-р Красимира Янчева членува в реномирани обществени организации като Съюз на учените в България, Асоциация за реклама и комуникации в туризма и Варненска туристическа камара.

Д-р Янчева е участвала с доклади и презентации в над 30 научни конференции в България и в чужбина. Активен участник е в организационните комитети на конференциите и кръглите маси, организирани от катедра ИОТ в ИУ – Варна. От 2016г. участва активно в работата на ежегодния Черноморски туристически форум на Варненска туристическа камара, а от 2020г., шест поредни години, е модератор на специален панел в програмата на форума на тема „Младежки идеи за креативен туризъм“. Кандидатката е член и на редакционния съвет на публикуваните сборници със статии по темите на съответните форуми на ВТК.

8. Преподавателска работа

Учебно-педагогическа дейност на гл. ас. д-р Красимира Янчева е съсредоточена основно в катедра ИОТ при ИУ-Варна. Преподава на студенти в бакалавърска и магистърска степен, редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. Участвала е в разработването на учебните програми и води лекции и семинарни занятия с бакалаври по дисциплините „Управление на човешките ресурси“, „Анимация в туризма“, „Управление на туризма“, „Съвременни видове туризъм“ и „Маркетинг в туризма“, и с магистри по дисциплините „Управление на туристическото предприятие“, „Пазари и маркетинг в туризма“, „Мениджмънт на събития“ и „Мениджмънт на туристическа дестинация“. През учебната 2024/2025г. д-р Янчева има общо **1159 часа** аудиторна заетост – 589 с бакалаври и 570 часа с магистри.

От 2017г.- досега – д-р Янчева ръководи лекционни и семинарни занятия по програма ERASMUS на английски език. Преподава по дисциплини: Management and animation in the entertainment industry, Events Design and Experience, Intangible Cultural Heritage of Bulgaria.

Представените документи доказват активността на гл. ас. д-р Красимира Янчева в учебната работа чрез участието и в разработването на 3 колективни учебника („Специализирани видове туризъм“, „Туристически пазари“, и „Управление на туризма“) и едно колективно помагало („Маркетинг в туризма“) по преподаваните с нейно участие дисциплини.

Работата на гл. ас. д-р Красимира Янчева със студенти през последните 10 години включва научно ръководство и рецензиране на над 100 бакалавърски и магистърски дипломни работи, ръководство на лятна студентска практика (летен стаж) и организиране на ежегодни пътуващи семинари в страната и в чужбина, менторство в информационните дни за първокурсниците от специалност „Туризъм“ на ИУ-Варна от 2014г. досега.

В периода 2016г.-2018г. д-р Янчева е осъществила 3 преподавателски

мобилности по програма ERASMUS в университети в Литва, Естония и Полша.

Гл. ас. д-р Красимира Янчева се изявява като качествен, мотивиран за постоянно усъвършенстване и оценяван високо от студентите преподавател.

9. Плагиатство

В представените за рецензиране публикации няма доказано по законоустановения ред плагиатство, използване на некоректни данни и/или некоректно позоваване на чужди научни трудове.

10. Критични бележки и въпроси към кандидата.

Познавам гл. ас. д-р Красимира Янчева от 2003г. като студент в специалност „Туризм“ в ИУ-Варна, а в последствие и като преподавател в Колежа по туризъм и в катедра ИОТ. Д-р Янчева притежава безспорните качества на добросъвестен, упорит, стриктен, компетентен и коректен специалист-преподавател, оценяван високо от студентите и колегите-преподаватели и служители в ИУ - Варна.

Рецензираните научни трудове не дават основание за съществени критични бележки. Препоръчам на д-р Янчева да разшири обхвата на провежданите изследвания с цел задълбочаване на научно-изследователските търсения в областта на икономическите аспекти на туристическото предприятие и туристическата дестинация.

11. Заключение

Според представените документи и постигнатите научни и преподавателски резултати гл. ас. д-р Красимира Янчева **отговаря** на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАС в Република България, както и на изискванията на ПРАС на ИУ-Варна за заемане на длъжността „доцент“, а именно:

Придобила е образователната и научна степен **“доктор”**.

Заема академичната длъжност **“главен асистент”** в Колеж по туризъм и в катедра ИОТ в ИУ-Варна в продължение на повече от **10** години.

Представени са и са приети за оценка **60 броя** публикации, включващи **хабилитационен труд** във вид на **самостоятелна монография**.

Документирани са **14 цитирания** на трудове на кандидата от други автори в България и чужбина.

Води занятия по учебни дисциплини в ОКС “професионален бакалавър” и в ОКС “бакалавър” в ИУ-Варна, които са пряко свързани с направлението на конкурса.

Има публикувани **учебници и учебни помагала** по преподаваните от нея основни дисциплини.

Участвала е в **14 научно-приложени проекта**.

Покрива минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно изискванията по чл. 2.б, ал. 5 от ЗРАСРБ. Кандидатката декларира общо **568,1** точки при изискуем минимум от **400** точки с изпълнение по показателите от всички групи (група А- постигнати **110т.** при изискуеми **80т.**; група В - постигнати **100т.** при необходими **100т.**; група Г - постигнати **328,1т.** при изискуеми **200т.**; група Д - постигнати **90т.** при изискуеми **50т.**

Изпълнява по всички показатели количествените изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ – Варна на основание чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ и съгласно чл.101, т.5 от ПРАС в ИУ-Варна (в сила от 09.10.2025 г.), декларирайки **223,1** точки при изискуеми **110** точки.

Няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

Постиженията на гл. ас. д-р Красимира Янчева в научно-приложната и учебно-педагогическата дейност са основание да и дам **положителна оценка** и да я предложа за избор на академичната длъжност „доцент“ в катедра ИОТ в ИУ-Варна в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризъм, научна специалност: „Управление на туризма“

19.01. 2026 г.
гр. Варна

Рецензент: ...
проф. д-р Стоян М

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**РЕЦЕНЗИЯ**

относно конкурс за академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.9. „Туризм“, научна специалност „Управление на туризма“, по обявена процедура от Икономически университет – Варна

1. Обща информация

Изготвил рецензията: **проф. д.н. Таня Петрова Парушева**

Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“

Професионално направление 3.8. „Икономика“

Научна специалност „Икономика и управление (туризм)“

Катедра „Икономика на туризма“

Университет за национално и световно стопанство, София

Основание за изготвяне на рецензията: заповед на Ректора на ИУ – Варна № РД-06-187/28.11.2025 година за назначаване на Научно жури и решение от първото заседание на Научното жури за избор на председател и определяне на рецензенти по конкурса от 08.01.2026 г.

2. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, по професионално направление 3.9. „Туризм“, към факултет „Управление“ за нуждите на катедра „Икономика и организация на туризма“ в ДВ, бр. 90/28.10.2025 г.

3. Кандидат по конкурса

Кандидатът в конкурса – гл. ас. д-р Красимира Драгомирова Янчева е депозирала комплект от документи, който е в съответствие със ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАС в Икономически университет – Варна (ИУ – Варна).

Тя превишава изпълнението на минималните национални изисквания за АД „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Реализира 628.1 точки по групи от показатели А+Б+В+Г+Д, при изискуеми 400 точки.

Кандидатът в конкурса за доцент преизпълнява и допълнителните количествени изисквания на ИУ – Варна на основание чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ. Отчита 223.1 точки, при минимален праг 110 точки.

Кандидатът отговаря на изискванията в чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна (ПРАС):

1. Придобила е образователната и научна степен „доктор“.

2. Повече от две години засма академичната длъжност „главен асистент” в ИУ – Варна.
3. Има доказани постижения в своята област.

4. Данни за кандидата (персонална характеристика)

Гл. ас. д-р Красимира Драгомирова Янчева е единствен кандидат в конкурса. Тя завършва ОКС „бакалавър”, специалност „Туризм” в Икономически университет Варна (2007 г.). Продължава обучението си в ОКС „магистър” по специалност „Туризм” в същия университет (2008 г.). Защитава дисертационен труд на тема „Маркетингова стратегия за развитие на културно-познавателен туризм на основата на българския фолклор” и придобива ОНС „доктор” (2013 г.). Владее на отлично равнище немски и английски език, и руски език на добро ниво.

Гл. ас. д-р Янчева започва професионалното си развитие като инспектор „Учебна работа” в катедра „Икономика и организация на туризма” в Икономически университет – Варна (2008 – 2009 г.). Продължава работа като асистент и гл. асистент, доктор в Колеж по туризм – Варна при Икономически Университет – Варна (2009 – 2014 г.). В периода 2014 – 2015 г. е асистент, доктор в катедра „Икономика и организация на туризма”. От февруари 2015 г. до момента е главен асистент, доктор в същата катедра.

Сферата на научните ѝ интереси включва Основи на туризма, Туристическа анимация, Специализирани видове туризм (Културен туризм), Маркетинг в туризма, Управление на туризма, Икономика на туристическото предприятие, Мениджмънт на туристическа дестинация, Анимация в туризма, Управление на специални събития и др.

Кандидатът за доцент е участвала в обучения, семинари, курсове, уебинари. Те са организирани и проведени в Икономически университет – Варна. За някои е получила сертификати. Темите са както следва: Професионално оформление на учебна документация, научни публикации и учебна литература – MS Word 2010; Мултимедийни презентации – MS PowerPoint, Prezi, Adobe Photoshop; Информационни източници и търсене на информация в електронни ресурси и бази данни; REVENUE MANAGEMENT; Обучение за работа с новия сайт на ИУ – Варна; Обучение за работа в SCOPUS; Обучение от второ ниво за запознаване с ресурсите и дейността в платформата MOODLE; Информационна среща с преподаватели и докторанти за представяне на стипендии на Германската служба за академичен обмен; Обучение за работа с новия сайт на ИУ – Варна (Оформление на визуалния изглед); Обучителен курс „Дигитални компетенции”; Модул „Интернет офис приложения”; Обучителен уебинар: „Правен режим на електронните документи“ и Практико-приложен семинар по „Управление на проекти“.

5. Описание на научните трудове

Гл. ас. д-р Янчева участва в конкурса за доцент със **61 публикации**. Предложената за рецензиране научна продукция включва:

- 1 самостоятелна монография – хабилитационен труд;
- 4 колективни монографии;
- 2 студии – в съавторство;
- 22 научни статии – 10 самостоятелни и 12 в съавторство; 10 на английски език и 4 на руски език;
- 27 доклада – 13 самостоятелни и 14 в съавторство; 8 на английски език;
- 3 учебника – в съавторство;
- 1 учебно помагало – в съавторство;
- 1 научно-популярна статия – в съавторство.

Кандидатът впечатлява с публикационната си активност и високото качество на научните трудове. Всички публикации за участие в конкурса за доцент са с общ обем от 1018 стр. Тя има 3 (три) публикации реферирани и индексирани в световноизвестната база данни с научна информация Scopus, за които са предоставени доказателства. 13 (тринадесет) от публикациите са в издания, включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране, поддържан от Националния център за информация и документация (НАЦИД). На рецензиране не подлежи научно-популярната статия.

Представените от гл. ас. д-р Красимира Янчева публикации са качествени от езикова и стилистична гледна точка. В количествено, структурно и съдържателно отношение напълно отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, както и на чл. 101, т. 3 и чл. 112, ал.2 от ПРАС на ИУ-Варна.

5.1. Оценка на монографията

Висока оценка заслужава монографичният труд **Янчева, К., Управление на дестинация за MICE туризъм, Варна: Наука и икономика, 2024, 194. - (Библ. Проф. Цани Калянджиев; Кн. 97)., ISBN (печатно) 978-954-21-1179-5.** Монографичният труд отговаря на изискванията на чл. 112, ал. 2 от ПРАС на ИУ – Варна. Публикуван е в специализирано научно издателство – „Наука и икономика“; обсъден е в първичното звено – катедра „ИОТ“ (Протокол № 2/26.19.2023 г.); рецензиран е от две хабилитирани лица – проф. д-р Велина Казанджиева и проф. д.н. Таня Парушева; решава съществен научен и научно-приложен проблем на високо съвременно равнище.

В монографичния труд се защитава тезата, че община Варна притежава конкурентни предимства за превръщането ѝ в дестинация за практикуване на MICE туризъм при ефективно използване на наличния потенциал и подобряване на условията на развитие. Нейната защита се

търси във връзката между атрактивността и многообразието на специалните събития и интереса на туристите чрез прилагане на управленски подход и подходяща маркетингова стратегия.

В първа глава са дефинирани същността и особеностите на туристическите места, подходящи за организиране и провеждане на специални събития. Представени са тяхната типологична характеристика и специфични форми на проявление. Конструиран е концептуален модел за управление на дестинация за делови и културни прояви.

Във втора глава са изследвани условията и предпоставките за MICE туризъм в община Варна. Оценена е конкурентоспособността на община Варна като туристическо място за провеждане на делови, културни и спортни прояви. Очертани са проблемите в управлението им на територията на общината.

В трета глава са изведени тенденциите в развитието на MICE туризма. Изследователският интерес е насочен към иновативни подходи и мониторинг в управлението на Варна като дестинация за MICE туризъм. Специално място е отделено на стратегическото позициониране на Варна като дестинация за MICE туризъм.

Монографичният труд допълва теоретичните и практико-приложните знания в специализираната туристическа литература. Разработката е ценна и за заинтересованите кръгове от туристическия бизнес.

6. Идентифициране на приносите в научноизследователската работа на кандидата

В творческата продукция на кандидата за доцент ясно се открояват значими приноси, които могат да бъдат обобщени както следва:

I. Научно-теоретични приноси

1. Доразвити са теоретичните постановки в областта на избрани съвременни видове туризъм – културен, сватбен, фестивален, фолклорен, младежки и MICE туризъм, като ключов фактор за повишаване на конкурентоспособността на туристическия продукт.

Публикации: 7.1., 7.25., 17.3, 18.4., 20.6., 22.8, 32.18., 36.22., 39.3., 41.5., 48.12., 50.14., 54.18., 64.1., 67.4.

2. Изследвани са значението, възможностите и проблемите на извънаудиторното обучение в специалност „Туризъм” при Икономически университет – Варна във връзка с професионалната реализация на студентите. Интегрирани са теория и практика с цел повишаване на компетентността и конкурентоспособността на кадрите.

Публикации: 10.3., 11.4., 24.10., 27.13., 28.14., 31.17., 60.24., 63.27.

3. Анализирани и систематизирани са визии, цели, стратегии и проекти за развитие на туризма на международно, национално и общинско ниво, с фокус върху устойчивост, COVID кризата, конкурентоспособност

на дестинациите, диверсификация на туристическия продукт и приложение на добри практики.

Публикации: 7.19., 7.24., 29.15., 30.16., 32.18., 33.19., 34.20., 35.21., 51.15., 55.19., 56.20., 57.21, 59.23., 62.26.

4. Обогатени са теоретичните концепции за интегрирането на българския фолклор в културния туризъм и приложението му в туристическата анимация. Акцентът е поставен върху ролята му като ключов културно-познавателен ресурс с потенциал при създаването на автентичен, уникален, конкурентоспособен продукт с висока добавена стойност.

Публикации: 15.1., 16.2., 19.5., 21.7., 23.9., 23.5., 26.12., 37.1., 38.2., 40.4., 42.6., 43.7., 44.8., 45.9., 46.10., 47.11., 49.13.

II. Научно-методически приноси

1. Разработена е универсална методическа постановка за оценка на конкурентоспособността на MICE туризма в конкретна община. Разработеният концептуален модел за управление на дестинация за MICE туризъм намира практическо приложение за усъвършенстване на предлагания от дестинация Варна MICE продукт. Моделът може да се приложи и във всяка друга дестинация.

Публикации: 7.1., 7.25., 20.6.

2. Систематизирана е методология на организацията и реда за провеждане на производствения стаж в катедра „ИОТ” при Икономически Университет – Варна, както и методология на изследването за анализ и оценка на провеждане на практическото обучение в катедра „ИОТ” при Икономически Университет – Варна.

Публикации: 10.3., 11.4.

3. Адаптиран е системен модел за оценка на бранд идентичността на туристическа дестинация България, както и статистически инструментариум за изследване влиянието на рекламните кампании, насочени към популяризиране на EDEN дестинациите сред туристите.

Публикации: 24.10, 32.18.

4. Адаптиран е статистически инструментариум за изследване на предприемаческата култура с фокус върху пазарната позиция и управленските дейности на Регионалния исторически музей – Варна в контекста на публичните музеи в България.

Публикации: 14.7., 34.20.

III. Научно-приложни приноси

1. Разкрити са възможности за интегриране на българския фолклор в продукта на туристическите организации (хотели, ресторанти, атракциони, фирми за специални събития, туристическа анимация и др.).

Публикации: 15.1., 38.2., 40.4., 45.9.

2. Предложени са конкретни насоки за използване потенциала на българския фолклор (фолклорни области, обредност, традиции, бит, ритуали и др.) за създаване на автентичен, конкурентоспособен, уникален и разпознаваем туристически продукт.

Публикации: 7.15., 7.16., 7.17., 7.20., 7.21., 7.23., 16.2., 19.5., 21.7, 42.6., 46.10., 47.11.

3. Проучени са предизвикателствата и перспективите пред кадрите в туризма в България. Направена е оценка на проблемите в обучението по туризъм като основни елементи при изграждане на мотивация за професионална реализация на студентите от спец. „Туризъм” в Икономически Университет – Варна.

Публикации: 61.25., 60.24.

4. Изследвана е степента на развитие и използване на форми на извънаудиторно обучение във висшите училища по туризъм в България (в частност, в спец. „Туризъм” при Икономически Университет – Варна) и са очертани приоритетите и спецификите при тяхното прилагане.

Публикации: 10.3., 11.4., 25.11., 28.14., 31.17., 58.22.

Гл. ас. д-р Красимира Янчева е представила доказателства за 14 цитирания на 11 нейни публикации. Има установени 6 цитирания в световноизвестните бази данни с научна информация: 5 в Scopus, 1 в Web of Science; 8 – в монографии и колективни томове с научно рецензиране във вторични бази данни.

7. Участие в научни проекти и научни форуми

Гл. ас. д-р Красимира Янчева е участвала като експерт в 14 научно-изследователски и приложни проекта, от които 5 международни, 4 университетски проекта за научноизследователска дейност и 5 приложни проекта за обучение и студентски практики. Била е ръководител и експерт в международен проект: „Digital Employer Engagement and Learning for Hospitality and Tourism under Pandemic“, DEELforHOST₂ с постигнат резултат – разработена иновативна платформа за дигитално трансформиране и подобряване на дейностите за взаимодействие между работодателите и висшите училища в областта на туризма.

Кандидатът за доцент е участвала с доклади в над 30 научни конференции в страната и чужбина. Взела е участие в организационните комитети на научни форуми, организирани от катедра „ИОТ” в ИУ – Варна. Упражнява експертна и консултантска дейност в публични и частни институции. Членува в реномирани обществени и научни организации, като Съюз на учените в България, Асоциация за реклама и комуникации в туризма и Варненска туристическа камара. Член е на Общото събрание на Факултет „Управление” и на Общото събрание на Икономически Университет – Варна.

8. Преподавателска работа

Анализът на справките за учебната натовареност на гл. ас. д-р Красимира Янчева показва, че тя преподава в бакалавърска и магистърска степен на студенти в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. Води лекции и семинарни занятия с бакалаври по дисциплините „Управление на човешките ресурси“, „Анимация в туризма“, „Управление на туризма“, „Съвременни видове туризъм“ и „Маркетинг в туризма“ и с магистри по дисциплините „Управление на туристическото предприятие“, „Пазари и маркетинг в туризма“, „Мениджмънт на събития“ и „Мениджмънт на туристическа дестинация“. През последните две академични години – 2023/2024 г. и 2024/2025 г. има обща аудиторна натовареност с бакалаври – 589 часа и с магистри – 570 часа.

Кандидатът за доцент има сериозен принос към създаването и актуализирането на учебната документация на специалността. Съавтор е на учебни програми. Написаните 3 учебника и 1 учебно помагало в съавторство, за нуждите на учебния процес, имат висока научна стойност.

Работата на гл. ас. д-р Красимира Янчева със студенти включва ръководство на студентски екипи за участие в научноизследователска дейност, научен ръководител на над 100 дипломни работи, академичен наставник по проект „Студентски практики” на 60 студенти, отговорник за защита на практическото обучение на студентите, организатор и ръководител на изнесени семинари за студенти, ментор в информационните дни за първокурсниците от специалност „Туризъм”, модератор на панели „Младежки идеи за креативен туризъм” на Черноморските туристически форуми.

Кандидатът за доцент е осъществила 3 преподавателски мобилности по програма ERASMUS в университети в Литва, Естония и Полша.

Гл. ас. д-р Красимира Янчева има богат преподавателски опит. Притежава висока степен на подготовка за заемане на академичната длъжност „доцент”. Академичната компетентност на кандидата съответства на спецификата на конкурса.

9. Плагиатство

В представените за рецензиране научни публикации на кандидата за доцент няма доказано по законоустановения ред плагиатство, използване на некоректни данни и/или некоректно позоваване на чужди научни трудове.

10. Критични бележки и въпроси към кандидата

Нямам бележки към учебно-преподавателската и научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Красимира Янчева. Бих препоръчала в бъдещи изследвания да фокусира вниманието си върху публикуване в издания на Scopus и Web of Science.

11. Заключение

Кандидатурата на гл. ас. д-р Красимира Янчева за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” съответства на нормативните изисквания, съгласно ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и допълнителните изисквания на ИУ – Варна. Тя притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател, с доказани приноси в научната специалност на конкурса.

Ясно заявявам своята **положителна оценка „ЗА”** единствения участник в конкурса за доцент. С пълна убеденост гласувам **гл. ас. д-р КРАСИМИРА ДРАГОМИРОВА ЯНЧЕВА** да бъде избрана на академичната длъжност „доцент” в **област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.9. „Туризм”, научна специалност „Управление на туризма”** в катедра „Икономика и организация на туризма” към факултет „Управление” при ИУ – Варна.

София,
06.02.2026 г.

Рецензент:
(проф

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679